

PRIKAZ KNJIGE: Nikola Tesla u francuskoj štampi : 1889-1943

BOOK REVIEW: Nikola Tesla in the French press : 1889-1943

Anja Mastilović, dipl. komp. i dipl. bibl.

Nacionalna i univerzitetska biblioteka BiH, Sarajevo
anja@nub.ba

Nikola Tesla dans la presse française : 1889–1943
= *Nikola Tesla u francuskoj štampi : 1889–1943*

Dorđević, Angelina; Bratislav Stojiljković. Nikola Tesla dans la presse française : 1889–1943 = Nikola Tesla u francuskoj štampi : 1889–1943. Beograd: École française de Belgrade : Muzej Nikole Tesle, 2015., 434 str.

UDK 62:929 Tesla N.(=133.1)(046), ISBN 978-86-919505-0-7 (ÉFB; karton)

Knjiga *Nikola Tesla u francuskoj štampi 1889–1943* nastala je 2015. godine saradnjom Francuske škole u Beogradu i Muzeja Nikola Tesla. Ona je rezultat istraživanja i otkrivanja naučnih radova i novinskih članaka na francuskom jeziku koje je Tesla napisao, kao i tekstova na francuskom koji su napisani o Tesli.

Autori u uvodu knjige odgovaraju na pitanje zašto su odlučili napisati knjigu u kojoj će se naći novinski članci o Tesli na francuskom jeziku. Najvažniji razlog za nastanak ove knjige bila je želja da se istraže manje poznati članci o Tesli i njegovom radu, jer većina istraživanja o ovom velikom naučniku polazi od članaka i radova publikovanih u Sjedinjenim Američkim Državama i Engleskoj u 19. i 20. stoljeću.

Prvi korak u istraživanju izvora i bibliotečke građe za knjigu bila je i pretraga digitalne biblioteke Gallica.¹ Početnom pretragom cijele Gallice, samo s Teslinim imenom, dobijamo nekoliko hiljada pogodaka. U želji da dobijeni rezultati budu što koncizniji i interesantniji budućim istraživačima Teslinih izuma, patenata i eksperimenata, kao i njegovog života, autori su napravili izbor serijskih publikacija pronađenih u Gallici te ih objavili u ovoj interesantnoj knjizi. U njoj možemo naći 59 različitih serijskih publikacija i 134 članka. Članci su iz vre-

menškog perioda od 1889. do 1943. godine i pripadaju serijskim publikacijama različite tematike i polja interesovanja. Prikazani su časopisi iz nauke, tehnike, industrije i medicine, kao i novine s društvenim, političkim temama, temama iz književnosti, kulture i umjetnosti, među kojima možemo pronaći i popularne revije.

Ovdje pronalazimo spise i brojeve pravne zaštite patenata odobrenih u Francuskoj (u Biltenu zakona Republike Francuske), stručnih izvještaja, komentare naučnika, inženjera i ljekara o istraživačkom radu Nikole Tesle, kao i brojne vijesti iz francuskih dnevnih novina koje su Francuzi dobijali od svojih dopisnika iz Amerike, Evrope i afričkih zemalja o životu i radu velikog naučnika. Primjer vijesti dopisnika / preuzetog članka nalazimo u časopisu *La Science française: revue populaire illustrée*. U njemu prenose vijest iz časopisa *Electrical Review* iz New Yorka o bežičnom prijenosu električne struje.

U knjizi su objavljeni članci iz novina koje još uvijek izlaze, kao i onih koje su izlazile u dužem vremenskom periodu. Među njima su *Le Figaro*, *Le Matin*, *La Croix*, *Le Petit Parisien*, *Le monde illustré*, *Revue internationale d'électrothérapie*, *Journal général de l'Algérie et de la Tunisie* i dr. U novinama s Madagaskara, iz grada Tamatavea, pišu da će Tesla korisiti Nijagarine vodopade s 800.000.000 konjskih snaga kako bi stupio u kontakt s planetom Mars. Pored članaka o bežičnoj telegrafiji, kozmičkoj i električnoj energiji, utjecaju visokofrekventne struje na ljudsko tijelo, osvjetljenju, energiji sunčeve svjetlosti koja bi zamijenila fosilna goriva i mnogim drugim naučnim temama, možemo naći i pročitati članke o Teslinom životu, počasnem doktoratu, rođendanima, požaru u laboratoriji i njegovoj smrti. Nakon uvoda, glavni dio knjige pripada serijskim publikacijama. One su sistematizovane po naslovima i po hronološkom izlaženju publikacija, broj

¹ Digitalna biblioteka Gallica kreirana je u Nacionalnoj biblioteci Francuske 1997. godine. U njoj je dostupna građa koju Biblioteka čuva u svojim fondovima.

po broj. Poglavlje je naslovljeno kao “Periodične publikacije: (časopisi, listovi i revije)”. Nakon stranice s navedenim naslovom, objavljeni su digitalizovani naslovi publikacija s početnom stranicom ili dijelom stranice na kojem se nalazi naslov, tabele s podacima o publikacijama u kojima su navedeni urednici, mjesto izdavanja, ime izdavača, godine u kojima je publikacija objavljivana i periodičnost izlaženja. Nakon toga dobijamo informacije o članku koji slijedi s podacima o naslovu članka, njegovoj temi, broju i godini kada su objavljeni. Na kraju stranice, u fusnoti, možemo vidjeti linkove publikacije koji vode do digitalne verzije u Gallici i zapisa publikacije u online katalogu Nacionalne biblioteke Francuske (Bibliothèque nationale de France). Nakon osnovnih informacija o publikaciji i članku, slijedi digitalna verzija članka koja se nalazi u već navedenoj digitalnoj biblioteci BF-a. Poslije članaka

u knjizi je Hronologija objavljenih članaka, Prilozi u kojima se nalaze informacije o Nacionalnoj biblioteci Francuske, Muzeju Nikole Tesle, Francuskoj školi u Beogradu i Agenciji francuskih škola u inostranstvu. Publikacija je na francuskom i srpskom jeziku (ćirilicom), s tim da je na srpskom jeziku napisan i kratki sadržaj digitalne verzije članka.

Knjiga Nikola Tesla u francuskoj štampi 1889–1943, osim obrazovne, ima i kulturološku misiju. Obrazovnu ispunjava u potpunosti jer pruža strukturirane reference za sve naučnike i istraživače Teslinog naučnoistraživačkog rada. Njena kulturološka misija je u tome što daje informacije o svim segmentima života i ideja Nikole Tesle, koji je, kao što sam autor kaže, “jedinstveni genij čija su veličanstvena i vredna dela izmenila naučno-tehnološku sliku čitave planete i dala nemerljiv doprinos razvoju čovečanstva”.

